

DEMOS

BILTEN

Opštinski grant
učinka 2020

Opština Peć – Najbolji učinak za 2018.

Opštinski grant učinka (OGU) dodeljuje grantove opštinama na osnovu njihovog učinka u odabranim oblastima kao podsticaj za stimulisanje opština da dalje poboljšavaju svoj rad.

OGU stimuliše poboljšani učinak u: demokratskom upravljanju, upravljanju opštinama i pružanju usluga.

OGU je mehanizam uspostavljen i sufinansiran od strane Ministarstva lokalne samouprave (MLS) i Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), Švedske i Norveške, sprovedenih zajedno sa švajcarskim projektom DEMOS Helvetas Intercooperation.

Na godišnjoj osnovi, Ministarstvo lokalne samouprave (MLS) zajedno sa svojim donatorima OGU-a, organizuje ceremoniju za najavu i proslavu uspeha opština sa najboljom učinkom u pokazateljima dobrog upravljanja kao dela šeme MPG-a.

Tokom ceremonije, opštine se obaveštavaju o učinku svog rada u oblasti demokratskog upravljanja, upravljanja opštinama i pružanja usluga. I što je najvažnije, bivaju nagrađene u skladu sa tim učinkom. Takođe otkrivaju koja će opština biti ponosni nosilac titule „Opština sa najboljim učinkom“.

Vanredna situacija u javnom zdravstvu na Kosovu zbog epidemije COVID-19 onemogućila je Ministarstvo loka-

lne samouprave i njegove glavne donatore da organizuju godišnju ceremoniju dodele grantova učinka u ovoj godini.

Umesto ceremonije, MLS i donatori objavili su zajedničko saopštenje za javnost u kojem su objavili rezultate ciklusa OGU 2020. Pored toga, organizovane su i druge medijske i online aktivnosti koje su obeležile ovaj važan godišnji događaj.

Procena učinka opština za 2020. godinu dodelila je grant za 23 opštine.

Novost ovogodišnjih grantova bila je da su tri opštine sa

Opština Peć
1. mesto

Opština Junik
2. mesto

Opština Lipljan
3. mesto

Opštinska grant učinka je veoma važan za mene kao načelnika, ali i za celo osoblje naše opštine. Ovaj grant ceni rad koji je urađen tokom godine i doprinosi daljem razvoju. Mi kao opština izdvojili smo resurse da marljivo radimo na povećanju performansi učinka u svim pokazateljima OGU, a posebno u pokazateljima niskog učinka. Obavljeni rad je nagrađen dodatnim finansijskim sredstvima, jer smo osvojili titulu „Opština sa najboljim učinkom“. Uostalom, sve se radi sa i za naše građane. Ako opština radi, građanin zadobi! “

Gazmend Muhaxheri
– Gradonačelnik opštine Peć

Ukupno je 4,9 miliona evra dodeljeno kvalifikovanim opštinama i dodatne nagrade za tri opštine sa najboljim učinkom na Kosovu.

Kada govorimo o posvećenosti i odlučnosti da se poboljša učinak u opštinama, opština Peć je sjajan primer.

Na prošlogodišnjoj proceni učinka OGU-a, Peć je bio drugi, ali jasna vizija gradonačelnika Peći i naporan rad njegovog osoblja dali su sjajne rezultate za ovu opštinu.

Da bi stekla titulu „Opština sa najboljim učinkom“, ova opština je otiš-

la korak dalje. Opština Peć posvetila je dodatne resurse i stvorila radnu grupu koja se fokusirala na poboljšanje rezultata u svim pokazateljima OGU-a, posebno u onima u kojima je učinak nizak. Opština je organizovala posebne interne radionice kako bi identifikovala područja kojima je potrebno poboljšanje, planirala relevantne akcije za poboljšanje, a takođe je redovno pratila napredak. Prema rečima gradonačelnika Peći, OGU ne samo da ocenjuje i nagrađuje godišnji učinak opština, već takođe doprinosi njihovom daljem razvoju.

Spremnost opština i dobro rukovodstvo mogu doneti pozitivne promene u prilično kratkom roku. U razgovorima sa opštinama sa boljim učinkom to je bilo vrlo jasno, načelnici, direktori i civilni službenici su dobro informisani o načinu funkcionisanja OGU-a, kako se mere pokazatelji, mogućnostima za brz dobitak i koji pokazatelji zahtevaju više energije i vremena za postizanje pozitivnih rezultata. Ovaj strateški pristup je vrlo očigledan u opštini Peć, gde se može videti gradonačelnik sa jasnim planom i posvećenošću održivom povećanju učinka.

1. mesto „Opština sa najboljim učinkom“ za Grant 2020– Opis za 2. fotografiju

DOMINANTNA ULOGA ASOCIJACIJE OPŠTINA U UPRAVLJANJU PANDEMIJOM COVID – 19

Kao i svake druge godine, Asocijacija kosovskih opština (AKO) i 2020. godinu započela je godišnjim planovima na osnovu četvorogodišnje Strategije. Ali, situaciju normalnih i planiranih radova i angažmana zasnovanu na potrebama i zahtevima opština, premeštala je pojavljivanje pandemije Covid 19, gde je iznela i nove izazove i potrebe opština u vezi sa situacijom za koju je AKO morala da lobira i adresira na centralnom nivou.

Pandemija Covid - 19 koja se i službeno pojavila na Kosovu sredinom marta pokrenula je mehanizme Asocijacije kosovskih opština da rade u drugim okolnostima i uslovima, ali bez odstupanja od oblika lobiranja i zagovaranja u zaštiti i promociji interesa opština Kosova.

Kroz različite tehnološke platforme Kancelarija AKO je bila on-

line skoro 24/7 u komunikaciji sa opštinama (od struktura Saveta gradonačelnika do Kolegijuma i drugih resora opštinskih službenika) radi adresiranja njihovih zahteva i potreba, a sa druge strane takođe da ih obavesti o razvojjima u vladi Kosova ili obrnuto. Ovde valja pomenuti dobru saradnju sa centralnim institucijama i jasnu procenu naše uloge u ovom vremenu. Predstavnik AKO-a bio je član Grupe za upravljanje pandemijom na nivou zemlje.

Kao rezultat ovog angažovanja i rada AKO-a, postignuto je da se u periodu kraćem od dva meseca jasno adresiraju na centralnom nivou i da se realizuju i pretvore u vladine i lokalne akcije mnogo različitih opštinskih pitanja za potrebe što boljeg upravljanja ovom pandemijom po raznim ministarstvima.

Arsim Osmani

Dakle, samo u ovom dvomesečnom periodu, zahtevima i lobiranjem Asocijacije kosovskih opština, realizovane su ove radnje, među najvažnijim:

1 Vlada je odlučila da opštinama omogući da prenose sredstva iz budžetske linije za kapitalne investicije u budžetsku liniju koja će pokriti potrebe i zahteve koji proizilaze samo iz Opštinskih štabova za vanredne situacije u borbi za sprečavanje širenja COVID 19.

2 Izmijenjena je Naredba "O toku privrednih aktivnosti tokom vanrednoj situaciji u javnim uslugama" od 17.03.2020. godine, koju je izdalo Ministarstva ekonomije, rada, trgovine, industrije, preduzetništva i strateških investicija (MERTIPSI).

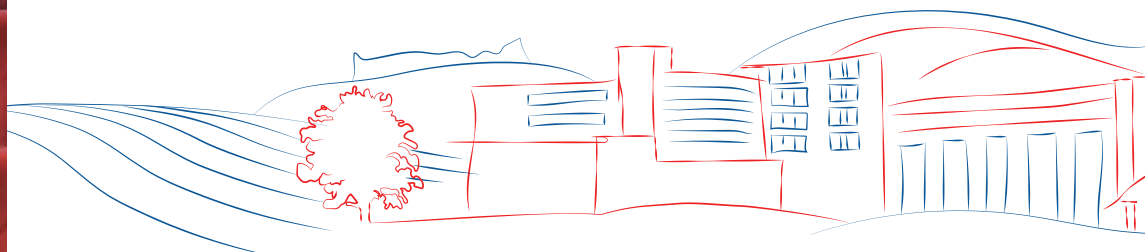

- 3** Regulatorna komisija za javne nabavke izdala je 'obaveštenje' za olakšavanje procedura javnih vlasti, olakšavanje koje je opštinama omogućilo da usluge koje pružaju opštine u borbi za sprečavanje širenja COVID 19 ugovaraju kroz pregovore sa ekonomski operaterom zbog vanredne situacije.
- 4** Ministarstvo administracije lokalne samouprave (MALS) obustavlja ne-razmatranje zakonitosti akata opštinskih skupština za finansijske aspekte u sprečavanju Covid-19.
- 5** Vlada Republike Kosovo je promenila raspored o zabrani kretanja građana i privatnih vozila.
- 6** Ministarstvo finansija i transfera je odobrilo zabranu kamata i kazni za sve građane Republike Kosovo zbog kašnjenja u plaćanju Poreza na imovinu do kraja pandemije.
- 7** Ministarstvo zdravlja odlučilo je da raspored ograničavanja kretanja građana ostane isti za sve opštine; od 17.00-06.00, osim opština Mališevo i Severna Mitrovica.
- 8** Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja (MPŠRR) stvorilo je mogućnosti za rad poljoprivrednika, koji su bili na vrhuncu svog rada na polju i omogućilo im da započnu svoj rad bez prepreka u kretanju.
- 9** Ministarstvo ekonomije, rada, trgovine, investicija, preduzetništva i strateških investicija dozvoljava radove opština na infrastrukturnim investicijama i održavanje usluga. Ovo je dozvoljeno pod uslovom da je prethodno dobijena dozvola od MERTIPSI-a.

- 10** Opštinama je omogućeno da raspisuju tendere i nastave sa aktivnostima nabavke kao što su tenderi za snabdevanje, usluge ili druge radove na osnovu planova koje imaju (planovi nabavki).
- 11** Počinje neprimenjivanje zateznih kamata i kazni za neplaćeni porez u vreme ove poreske godine (2020), tokom cele 2020. godine. Obustava primene obračuna kamate i kazne za neplaćanje poreza na nepokretnu imovinu važi do 31. decembra 2020.
- 12** Počinje održavanje sednica Skupština opština sa uslovima i merama predviđenim od strane relevantnih institucija.
- 13** Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave (MUPJA) odložilo je i obustavilo rokove administrativnog postupka za registraciju/prijavlivanje činjenica rođenja i umiranja koja su se dogodila od 13. februara 2020. do jedne druge odluke.

Takođe, na osnovu rada i rezultata, AKO je i u ovo vreme kao nikada do sada bila prisutna u javnosti poboljšajući njen imidž u odbrani potreba i zahteva lokalne samouprave. Ocenjena je kao vodeća institucija sa aktivnostima koje su pomogle u upravljanju ovom pandemijom i glavnom i jedinom organizacijom u ulozi za vezu između lokalnog i centralnog nivoa.

Virtualni sastanci sa opštinama u vreme pandemije

Kao odgovor na sve veći broj slučajeva COVID-19, ne samo na Kosovu, već i širom sveta, skoro sve institucije, uključujući i opštinske vlade, primorane su da promene pristup svakodnevnom radu.

Neke institucije, organizacije nastavljaju sa redovnim sastancima uživo uz primenu mera socijalne distance, dok se druge susreću gotovo isključivo putem interneta.

Od ranih dana situacije pandemije, DEMOS je reagovao na različite načine kako bi nastavio svoj rad i kako ne bi zaustavio svoju podršku opštinama i drugim nadležnim ministarstvima koja je veoma značajna za projekat.

Primena tehnologije nam je pomogla da budemo bliži opštinama tokom ovih teških vremena.

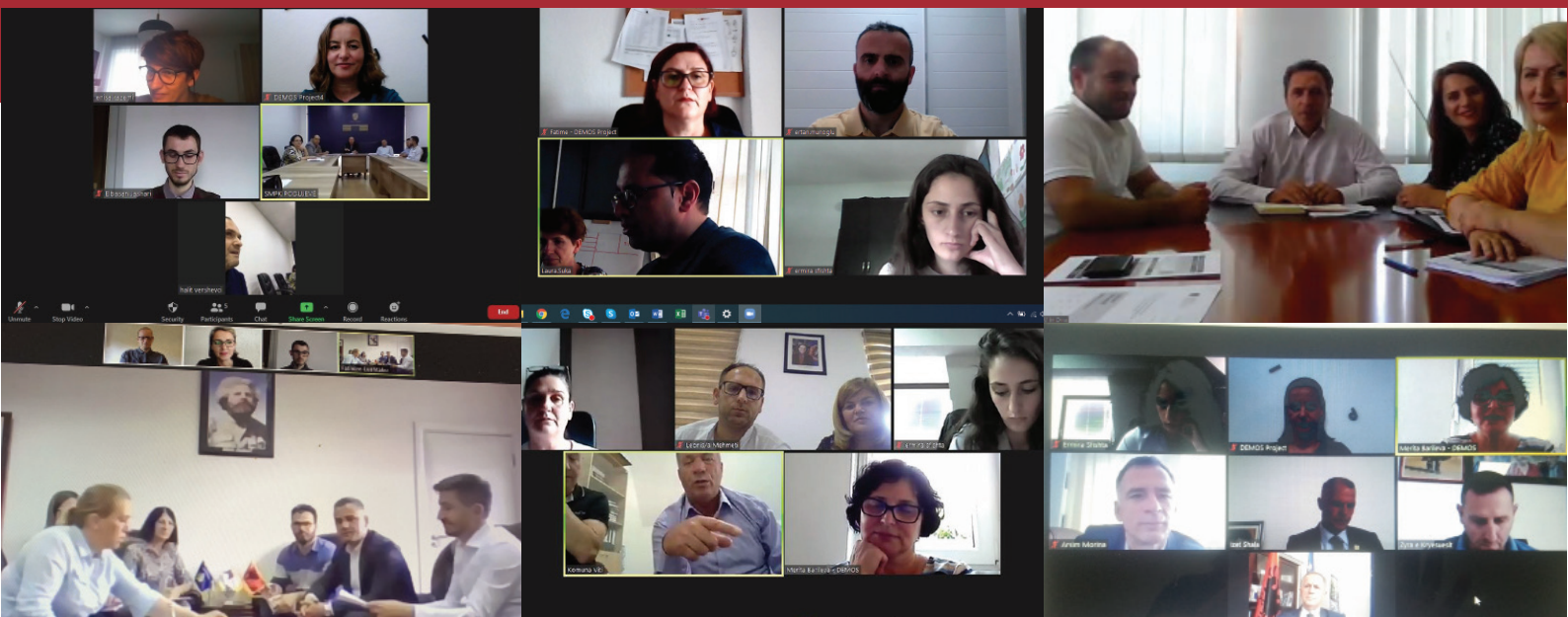
Kroz virtualne sastanke projektni tim DEMOS-a sastao se sa gradonačelnicima, direktorima, predsednicima skupština i drugim relevantnim predstavnicima opština kako bi razgovarali o opštinskom grantu učinka (MPG) uopšteno i o pojedinačnim učincima svake opštine.

Ovi sastanci bili su odlična prilika da se bliže sagledaju izazovi i mogućnosti poboljšanja učinka u MPG-u, ali i izazovi koji su postavljeni opštinama kao rezultat pandemije COVID-19.

Izazovi poput kašnjenja u postupcima nabavke, potrebe za boljim razumevanjem novih pokazatelja MPG-a, potrebe za daljim jačanjem kapaciteta u nekim određenim pokazateljima bili su deo virtualne žive rasprave.

Jedan određeni pokazatelj koji se smatra jednim od najizazovnijih pokazatelja postizanja dobrog učinka za većinu opština je pokazatelj koji meri učešće žena na opštinskim javnim raspravama. Prema opštinama, razlog za nizak odziv žena na javnim raspravama je kombinacija različitih faktora, poput društvenih normi, nedostatka opšteg interesa građana za učešće, ali i međusobnog poverenja neophodnog za participativno odlučivanje.

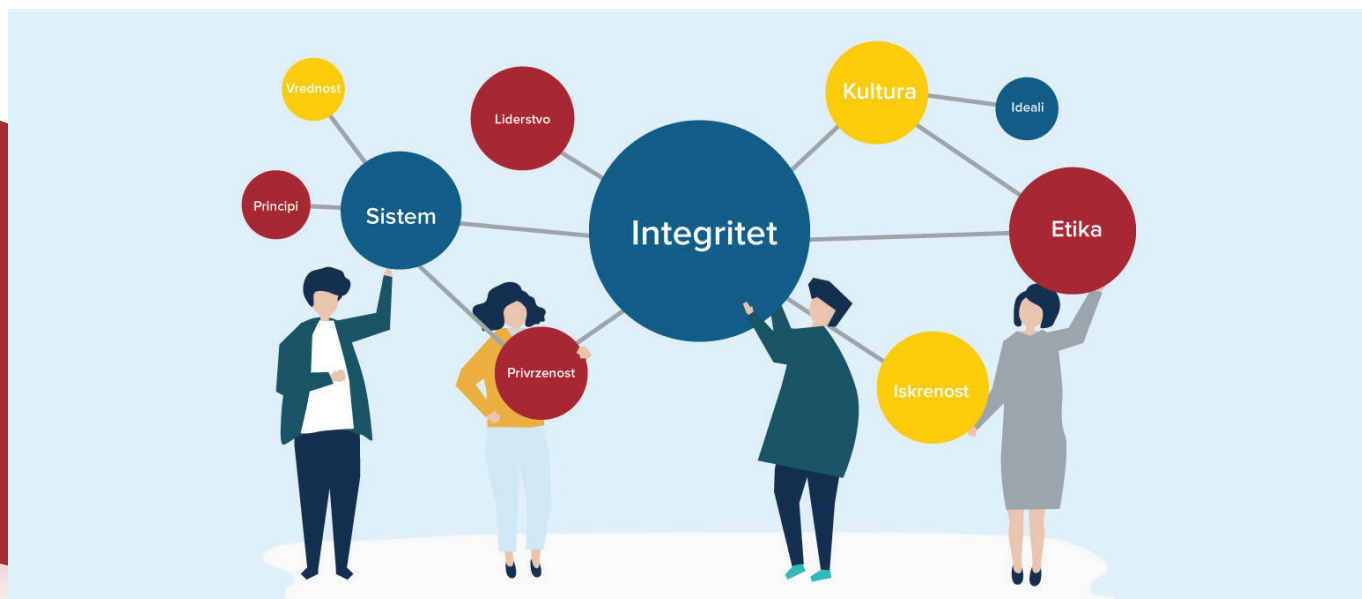
Pandemija COVID-19 definitivno je imala uticaj na učinak opština tokom 2020. godine.

Prema većini opština, one neće moći ispuniti svoje planove za kapitalne investicije kao rezultat uslova koje je stvorila pandemija COVID-19. To će imati direktan uticaj na ispunjenje kriterijuma za kvalifikaciju za dobijanje opštinskog granta učinka, tj. da opštine potroše najmanje 75% budžeta za kapitalne investicije da bi se kvalifikovale za dobijanje granta.

Pored toga, tokom naših virtualnih sastanaka istraženo je nekoliko novih ideja; održavanje online obuke za opštinske službenike, kao i podrška opštinama u organizaciji konsultacija sa građanima koristeći online platforme i na taj način podstaći učešće građana.

Projektni tim DEMOS-a i dalje blisko saraduje sa opštinama i drugim relevantnim institucijama na Kosovu kao stalna podrška transparentnijoj, inkluzivnijoj i efikasnijoj lokalnoj samoupravi.

Integritet: Učiniti pravu stvar čak i kada niko ne posmatra

Dobro upravljanje je sporna tema. Način na koji javne institucije upravljaju svojim javnim aktivnostima i resursima nešto je što izaziva kontroverzu i kritike. Ovo nas zabrinjava do same srži. Zašto? Zato što naš rad doprinosi i smanjuje mnoge elemente dobrog upravljanja koji uključuju transparentnost, integritet, zdravu politiku, participaciju, odgovornost, odzivnost i odsustvo korupcije.

Kosovske javne institucije suočavaju se sa rizicima korupcije koji mogu imati štetne efekte na njihovo funkcionisanje i poverenje javnosti. Planovi integriteta razvijeni su

kako bi se institucijama pomoglo u sistemskom rešavanju utvrđenih rizika integriteta, sa ciljem jačanja institucionalnog otpora korupciji i na taj način smanjenja nivoa korupcije. U tu svrhu, pre nekoliko godina, UNDP, u okviru projekta koji je finansirala Švajcarska razvojna agencija za saradnju (SDC), zajedno sa Kosovskom agencijom za borbu protiv korupcije (KABPK), radio je na razvoju ovih planova i identifikaciji najugroženijih procesa sklonih korupciji u odabranim institucijama i uključivanju planiranja integriteta u njihov svakodnevni rad. Kao rezultat toga, mnoge opštine su razvile

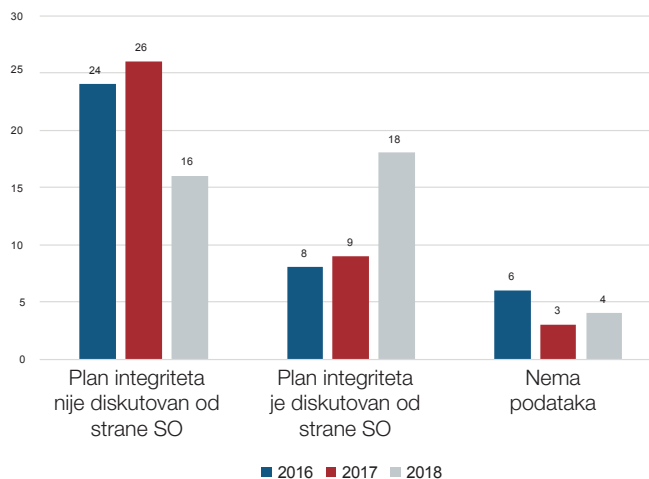
svoje planove integriteta. Međutim, većina ovih planova je istekla i potrebno ih je ažurirati. Ministarstvo lokalne samouprave (MLS), u okviru svog akcionog plana, izradiće model plana integriteta, kako bi opštine mogle da koriste taj model i odražavaju svoje specifičnosti i zahteve.

Kao deo opštinskog granta učinka, projekat DEMOS na godišnjoj osnovi meri da li su opštine podnele skupštinama opština godišnji izveštaj o sprovođenju Opštinskog plana integriteta kao jedan od instrumenata borbe protiv korupcije u opštini.

Na osnovu podataka iz opštinskog sistema upravljanja učinkom, prosečan učinak opština u ovom pokazatelju je samo oko 50%.

To znači da su planovi integriteta i njihova primena razmotreni u skupštinama opština u samo 18 opština. Dobra vest je ipak da je

broj opština koje su diskutovale o sprovođenju svog plana integriteta u 2018. godini znatno veći nego u 2016. i 2017. godini.

Tokom 2019. godine, projekat DEMOS je održao nekoliko obuka sa članovima svih skupština kosovskih opština, gde je planiranje integriteta takođe bilo jedna od tema. Deo ove obuke bila je i opština Elez Han. Direktor administracije bio je izrazito zainteresovan da bolje razume važnost i sadržaj ovog plana. Zbog svoje spremnosti i posvećenosti, opština Elez Han je prvi put uspela izraditi plan integriteta koji je kasnije odobren od strane skupštine opštine krajem decembra 2019.

Prema direktoru administracije Edon Curri-ju, ova obuka pomogla im je da bolje razumeju i pojednostave primenu interne organizacije rada svoje administracije i da bolje razumeju praktičnost razvoja i primene plana integriteta.

„Plan integriteta pokazuje našu opredeljenost za daljim poboljšanjem postojećih operativnih kontrola u sprovedenim aktivnostima, uključujući pružanje usluga građanima. U tom cilju, on određuje mere zasnovane na riziku kako bi se postigli ciljevi integriteta i ojačali vladavina prava i profesionalne vrednosti i standardi,“ zaključuje gđin. Curri.

Efekte trenutne pandemije COVID-19 takođe su imali uticaja na sprovođenje ovog plana za opštinu Elez Han. „Nažalost čim smo odobrili plan i započeli raditi na strategiji sprovođenja, naši opštinski prioriteti su se okrenuli upravljanju vanrednom zdravstvenom situacijom koju je stvorila trenutna pandemija u našoj opštini.

Ipak, pokušavamo obratiti dužnu pažnju na integritet, poput toga da je nabavka izvršena u vanrednoj situaciji u skladu sa standardima koje zahtevaju važeći zakonski propisi i da nabavljena roba i radovi idu u korist ciljanih građana“, objašnjava g. Curri. Ovo većina opština smatra vrlo važnim pokazateljem, jer meri sprovođenje planova integriteta i pokazuje spremnost i napore opština da spreče koruptivne prakse i primene dobro upravljanje.

Ne nedostaje znanje i najbolje prakse kako da pravilno postupamo, samo trebamo pokazati spremnost za reformu opština u činjenju ispravnih stvari čak i kada nas niko ne posmatra - To je integritet!